

Đánh giá chương trình đào tạo cử nhân ngành Kế toán Trường Đại học Công nghệ Đông Á theo định hướng ứng dụng

Nguyễn Thị Mai Anh*

*TS. Trường Đại học Công nghệ Đông Á

Received: 17/01/2023; Accepted: 19/01/2023; Published: 02/02/2023

Abstract: Regarding the requirement of society and the expectation of learners, many universities, including East Asia University of Technology (EAUT), have renewed their Bachelor of Accounting programs following application-oriented. The article will summarize EAUT's Bachelor of Accounting training program according to application-oriented, evaluate the achieved results and propose several solutions to improve this degree program's quality in the future.

Keywords: Accounting, Training program, Program Objective; Program learning Outcome, Application – Oriented

1. Đặt vấn đề

Trường Đại học (ĐH) Công nghệ Đông Á được thành lập ngày 09/12/2008 theo quyết định số 1777/QĐ-TTg. Với mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực có phẩm chất đạo đức và trình độ chuyên môn đáp ứng nhu cầu của xã hội, Trường ĐH Công nghệ Đông Á đã phát triển chương trình đào tạo (CTĐT) theo ngành rộng với định hướng ứng dụng đa ngành, gắn kết với doanh nghiệp trong đào tạo và nghiên cứu ứng dụng để phát triển bền vững và tự chủ toàn diện. Tính đến nay, trường có 18 ngành đào tạo bậc ĐH chia làm 3 khối ngành cơ bản gồm: Khối ngành Kỹ thuật, Khối ngành Kinh tế, Khối ngành Y dược.

CTĐT ngành Kế toán theo định hướng ứng dụng bắt đầu được nhà trường triển khai từ năm 2017 và có sự cải tiến, điều chỉnh theo Quyết định số 188/2021/QĐ-ĐHCNDA ngày 14 tháng 10 năm 2021 của Hiệu trưởng Trường **ĐH Công nghệ Đông Á**. Tuy nhiên, ngay sau khi hoàn thành kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục và được công nhận đạt chất lượng theo tiêu chuẩn của Bộ Giáo dục và Đào tạo vào tháng 12/2022, nhà trường có chủ trương triển khai tự đánh giá chất lượng CTĐT ngành Kế toán theo Bộ tiêu chuẩn được ban hành ở Thông tư 04/2016. Theo đó, đánh giá những điểm mạnh, điểm yếu của CTĐT ngành Kế toán hiện tại là việc làm cần thiết để nhà trường có cơ sở tiến hành cải tiến CTĐT này song song với hoạt động tự đánh giá.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm và đặc trưng của CTĐT ĐH theo định hướng ứng dụng

- Theo quy định tại Khoản 5 Điều 2 Nghị định 73/2015/NĐ-CP thì CTĐT định hướng ứng dụng là CTĐT có mục tiêu và nội dung xây dựng theo hướng phát triển kết quả nghiên cứu cơ bản, ứng dụng

các công nghệ nguồn thành các giải pháp công nghệ, quy trình quản lý, thiết kế các công cụ hoàn chỉnh phục vụ nhu cầu đa dạng của con người.

- CTĐT theo định hướng ứng dụng là sự kết hợp giữa đào tạo với thực tế sản xuất, giữa nhà trường với doanh nghiệp trong việc cung cấp nguồn nhân lực có kiến thức thực tiễn và năng lực thực hành phù hợp với yêu cầu sử dụng lao động đa dạng của các địa phương và các vùng, các tổ chức kinh tế.

- CTĐT theo định hướng ứng dụng có những đặc trưng cơ bản sau:

+ CTĐT mở, đào tạo theo nhu cầu xã hội. Dựa trên nhu cầu thị trường lao động, đào tạo nguồn nhân lực có kiến thức thực tiễn và có kỹ năng (KN) nghề nghiệp, sau khi tốt nghiệp có thể làm việc ngay tại các tổ chức kinh tế, đáp ứng yêu cầu của nhà tuyển dụng.

+ CTĐT có tính ứng dụng cao, gắn liền với thực tiễn. Ngay trong quá trình học, SV được tiếp cận với doanh nghiệp, với nghề nghiệp thông qua hoạt động tham quan thực tế, thực tập chuyên ngành, thực tập tốt nghiệp.

+ CTĐT sử dụng cách tiếp cận năng lực, lấy người học làm trung tâm với các phương pháp học tập tích cực, tập trung phát triển năng lực và KN nghề nghiệp trên cơ sở khung đào tạo chuẩn các khối kiến thức, KN và thái độ nghề nghiệp.

2.2. Nội dung CTĐT cử nhân kế toán theo định hướng ứng dụng tại Trường ĐH Công nghệ Đông Á

CTĐT ngành Kế toán là một trong những CTĐT thuộc khối ngành Kinh tế của trường ĐH Công nghệ Đông Á. CTĐT ngành Kế toán được xây dựng trên cơ sở các quy định của Bộ GD&ĐT, các quy định, hướng dẫn của Trường ĐH Công nghệ Đông Á. Trước khi xây dựng CTĐT, Khoa Tài chính – Kế toán và Bộ môn Kế toán đã xác định mục tiêu đào tạo và xây

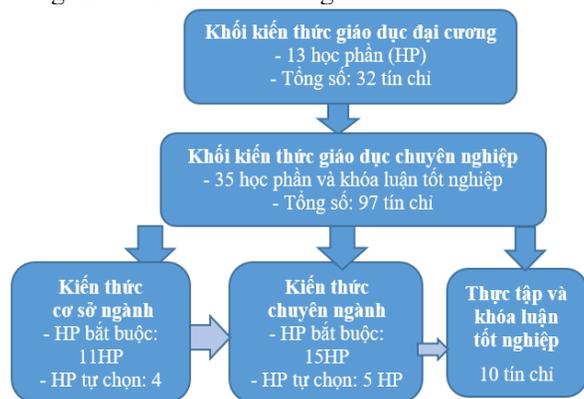
dựng chuẩn đầu ra (CĐR) của CTĐT. Đây là hai nội dung cần quan tâm nhất của toàn bộ CTĐT.

Về mục tiêu chung: Đào tạo cử nhân Kế toán có kiến thức vững vàng về chính trị, xã hội và kinh tế; có kiến thức và KN chuyên sâu về tài chính và kế toán doanh nghiệp; có khả năng áp dụng thành thạo các kiến thức cơ sở và chuyên môn trong công việc kế toán, kiểm toán tại các đơn vị kế toán; có năng lực tự chủ và trách nhiệm trong công việc; tự học tập nghiên cứu để nâng cao trình độ chuyên môn và KN nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu công việc; Có phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp và sức khỏe tốt. Về mục tiêu cụ thể: có 2 mục tiêu về kiến thức; có 4 mục tiêu về KN, 1 mục tiêu về thái độ, trách nhiệm nghề nghiệp.

Từ mục tiêu cụ thể trên, 13 CĐR của CTĐT được xác định và hướng tới giúp SV biết vận dụng những hiểu biết về chính trị, pháp luật, kinh tế, xã hội để xét đoán và xử lý các hiện tượng và tình huống trong hoạt động kinh tế tài chính; Vận dụng các kiến thức cơ sở ngành và chuyên ngành để xử lý các công việc kế toán tại tổ chức kinh tế; Có khả năng làm việc độc lập, làm việc theo nhóm, xây dựng và phát triển mối quan hệ với tập thể, có bản lĩnh, có phẩm chất, đạo đức nghề nghiệp chính trực khách quan; Yêu ngành, yêu nghề và sẵn sàng làm việc trong môi trường áp lực công việc cao; Sử dụng thành thạo ít nhất một phần mềm kế toán thông dụng phổ biến và một ngoại ngữ, đạt chuẩn tiếng Anh TOEIC 450 hoặc tương đương

CTĐT cử nhân kế toán có thời gian đào tạo 4 năm, mỗi năm có 2 học kỳ chính và một học kỳ phụ (học kỳ hè).

Khối lượng kiến thức đào tạo là 129 tín chỉ (TC) (không kể Giáo dục thể chất và Giáo dục quốc phòng, an ninh) và được cấu trúc thành các khối kiến thức: Khối kiến thức giáo dục đại cương, khối kiến thức cơ sở ngành và khối kiến thức ngành.

Sơ đồ 2.1: Cấu trúc CTĐT cử nhân ngành Kế toán

2.3. Đánh giá CTĐT cử nhân kế toán theo định hướng ứng dụng tại Trường ĐH Công nghệ Đông Á

- CTĐT cử nhân kế toán của Trường ĐH Công nghệ Đông Á được xây dựng theo các quy định và hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Trường ĐH Công nghệ Đông Á ban hành, có mục tiêu đào tạo rõ ràng phù hợp với sứ mệnh, tầm nhìn và triết lý giáo dục của Trường ĐH Công nghệ Đông Á.

- Các khối kiến thức được thiết kế có tính hệ thống, bao trùm được các CĐR liên quan đến kiến thức cơ sở, kiến thức chuyên ngành, đảm bảo cho SV sau khi tốt nghiệp có thể đảm nhận vị trí kế toán tại các tổ chức kinh tế; nhân viên tư vấn kế toán, thuế và tài chính trong các công ty cung cấp dịch vụ kế toán, tư vấn tài chính.

- CTĐT bao gồm nhiều học phần thể hiện định hướng ứng dụng nghề nghiệp như học phần nhập môn ngành; học phần thực tập nhận thức ngành, học phần thực hành kế toán, học phần kế toán máy, học phần thực tập chuyên ngành, học phần thực tập cuối khóa và khóa luận tốt nghiệp. Ở các học phần này, SV được tiếp cận cơ sở thực tập, tìm hiểu đặc điểm, quy trình ghi chép kế toán các nghiệp vụ chủ yếu của đơn vị kế toán và thực hành xử lý các tình huống cụ thể phát sinh tại đơn vị. Điều này cho thấy, CTĐT đã đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp của SV khi ra trường và phù hợp với nhu cầu nhà tuyển dụng.

- Định kỳ 2 năm chương trình được rà soát, chỉnh sửa đáp ứng theo yêu cầu của đổi mới GDĐH và phù hợp với yêu cầu thực tiễn và nhu cầu xã hội, có tham khảo các CTĐT của nhiều trường trong và ngoài nước và tham khảo ý kiến chuyên gia, nhà tuyển dụng và cựu SV.

- Tuy nhiên, CTĐT hiện nay còn một số hạn chế cần được cải tiến, đổi mới trong thời gian tới. Cụ thể:

+ CĐR trong CTĐT ngành kế toán hiện hành chưa phân định rõ ràng thành 3 nhóm CĐR tương ứng với 3 nhóm mục tiêu cụ thể là CĐR về kiến thức, CĐR về KN, CĐR về thái độ. Hơn nữa, các CĐR chưa linh hoạt sử dụng những động từ hành động theo thang đo Bloom.

+ Các học phần tự chọn thuộc khối kiến thức cơ sở ngành chỉ có 6 học phần, mỗi học phần 2 TC, SV được lựa chọn 4 học phần (8 tín chỉ trong tổng số 12 TC) là chưa thực sự linh hoạt, chưa tạo được nhiều sự lựa chọn cho SV.

+ Các học phần thuộc khối kiến thức ngành chưa tách biệt rõ ràng thành các chuyên sâu về kế toán doanh nghiệp; kế toán hành chính sự nghiệp hay chuyên sâu kiểm toán. Hơn nữa, kiến thức chuyên

sâu về kiểm toán chỉ được giảng dạy qua hai học phần là kiểm toán căn bản (2TC) và kiểm toán báo cáo tài chính (3TC) chưa thực sự đáp ứng vị trí việc làm là kiểm toán viên.

+ Một số học phần chuyên ngành có nội dung trùng lặp và tập trung nhiều vào kỹ thuật hạch toán và ghi sổ như kế toán tài chính, kế toán thương mại dịch vụ, kế toán doanh nghiệp xây lắp; kế toán tập đoàn. Trong khi khối kiến thức bổ trợ chiếm tỷ lệ thấp. Đặc biệt, trong CTĐT chưa chú trọng đến các học phần cung cấp kiến thức kinh doanh, quản trị doanh nghiệp.

+ Khung CTĐT chưa có sự tham khảo, đối sánh với CTĐT của các trường quốc tế cũng như chưa tích hợp được các kiến thức cần thiết theo yêu cầu của Hiệp hội nghề nghiệp quốc tế.

+ Mục tiêu, CĐR, nội dung chi tiết, hoạt động dạy và học của nhiều học phần chưa tương thích với mục tiêu, CĐR của ngành.

2.4. Giải pháp nâng cao chất lượng CTĐT cử nhân kế toán định hướng ứng dụng tại Trường ĐH Công nghệ Đông Á

CTĐT cần được rà soát, điều chỉnh, cải tiến, đổi mới để đảm bảo người học được cung cấp kiến thức, KN và thái độ thích ứng kịp thời với sự phát triển của khoa học công nghệ, đáp ứng nhu cầu của xã hội và yêu cầu của các bên liên quan. Trên cơ sở những hạn chế tồn tại như đã nêu, tác giả khuyến nghị một số giải pháp sau:

- Nhà trường, khoa Tài chính – Kế toán cần tổ chức các buổi tập huấn cho đội ngũ giảng viên xây dựng và phát triển CTĐT theo các quy định hiện hành, cách thức xác định mối quan hệ giữa mục tiêu, CĐR của ngành với mục tiêu, chuẩn đầu ra của học phần và mỗi CĐR sử dụng động từ thể hiện mức độ năng lực nhận thức của người học theo thang đo Bloom.

- Điều chỉnh khung CTĐT: Tăng cường các môn học tự chọn phù hợp với định hướng nghề nghiệp và bổ trợ kiến thức về quản trị doanh nghiệp như khởi nghiệp; trí tuệ nhân tạo trong kinh doanh, quản trị rủi ro tài chính. Đối với khối kiến thức chuyên ngành, giảm thời lượng những môn không cần thiết hoặc có sự trùng lặp nội dung. Đồng thời bổ sung các học phần liên quan đến kiến thức chuyên sâu về kiểm toán như: kiểm soát nội bộ; kiểm toán nội bộ; kiểm toán hoạt động...

- CTĐT ngành kế toán cần được tham khảo, đối sánh với CTĐT của một số trường ĐH uy tín nước ngoài. Đồng thời, nội dung CTĐT cần tích hợp chuẩn

mục quốc tế và một số nội dung thuộc CTĐT của các tổ chức nghề nghiệp quốc tế như CPA Australia, ACCA, CIMA... để được các hiệp hội nghề nghiệp này công nhận CTĐT của trường và miễn một số môn học cho SV tốt nghiệp khi thi các chứng chỉ hành nghề quốc tế.

- Đây mạnh hợp tác doanh nghiệp trong quá trình đào tạo nhằm thu hẹp khoảng cách giữa lý thuyết và thực hành. Đồng thời, định kỳ khảo sát doanh nghiệp để nắm bắt nhu cầu làm cơ sở cho việc xây dựng CTĐT sát với thực tiễn.

- Trong quá trình xây dựng, cải tiến CTĐT cần có sự tham gia của chuyên gia đến từ các hội nghề nghiệp để tư vấn cho trường nên xây dựng CTĐT và nội dung giảng dạy như thế nào để đạt được những yêu cầu kiến thức và KN đã được xác định trong CĐR.

3. Kết luận

CTĐT cử nhân kế toán của Trường ĐH Công nghệ Đông Á hiện được xây dựng theo định hướng ứng dụng, có mục tiêu đào tạo và CĐR rõ ràng, hướng người học biết cách vận dụng các kiến thức, KN, thái độ, trách nhiệm nghề nghiệp. Mặc dù, còn một số hạn chế song tỷ lệ SV ngành Kế toán ra trường có việc làm đạt tỷ lệ rất cao (96%). Đây là một trong những yếu tố làm lượng tuyển sinh ngành Kế toán của trường tăng qua từng năm và góp phần giúp trường đạt yêu cầu về kiểm định chất lượng giáo dục năm 2022.

Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Thông tư Số: 17/2021/TT-BGDĐT: Quy định về chuẩn CTĐT, xây dựng, thẩm định và ban hành CTĐT các trình độ của giáo dục ĐH, ngày 22 tháng 6 năm 2021*, Hà Nội.

[2]. Vũ Thị Quỳnh Dung (2020), *Một số giải pháp thực hiện CTĐT nhóm ngành ĐH ngôn ngữ theo định hướng ứng dụng*, Tạp chí Khoa học và Công nghệ, số 3 tháng 6 năm 2020

[3]. Trịnh Đăng Khoa (2020), *Đào tạo theo định hướng ứng dụng tại Trường ĐH Văn hóa Thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh hiện nay*, Tạp chí Văn hóa và nhân lực, số 22 tháng 2/2020.

[4]. Hoàng Nguyên Phương (2021), *Đào tạo ứng dụng nghề nghiệp – Định hướng mới cho mô hình đào tạo chất lượng cao tại các trường ĐH Việt Nam*, Tạp chí Công Thương, số 14 tháng 6 năm 2021.

[5]. Yi Yang, Dan Wang (2019). *The Advice of Training Application – Oriented Undergraduates of Local Colleges in Hebei Province to Suit Regional Economic Development*, *Scientific Research*, Vol 10. No 3. March 2019 DOI: [10.4236/ce.2019.103037](https://doi.org/10.4236/ce.2019.103037)